

ДО ПИТАННЯ ПРО ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ОСОБИСТОСТІ

Русалкіна Л.Г.

Україна, Одеса, Одеський національний медичний університет

Необхідність багатогранної теоретичної і професійної підготовки фахівців зумовлена процесами інтеграції України у світовий економічний і освітній простір. Це зумовлює потребу оволодіння фахівцями такими знаннями і вміннями, які можна переносити з однієї царини діяльності в іншу і які є інтелектуальним базисом особистісного і професійного розвитку, суб'єктного становлення фахівця.

Подальше підвищення якості підготовки більшість фахівців вбачає в розробці системи безперервної освіти, в межах якої проводяться інтенсивні дослідження організаційних аспектів, методологічних принципів, психологічних особливостей особистості.

Значні перспективи впровадження концепції безперервної освіти відкриваються в процесі комплексного вивчення людини як суб'єкта діяльності й, перш за все, мотивації до безперервного професійного зростання й саморозвитку. При цьому в якості найважливішої умови ефективності безперервної професійної освіти розглядається розвиток творчості як механізму перетворення суб'єктом власної діяльності. Суб'єктність розглядається в сучасній вітчизняній педагогіці й психології як найважливіша характеристика людини, яка відкриває їй можливості для особистісної й професійної самореалізації в динамічному соціальному, інформаційному й культурному середовищі. Однак реалізація можливостей суб'єктного підходу в контексті безперервної освіти й професійної підготовки вимагає вирішення низки окремих проблем: методичне забезпечення формування творчої спрямованості для оволодіння професією; пошук і розробка педагогічних засобів подолання внутрішніх суб'єктивних перешкод професійного зростання дорослих; засоби підвищення мотивації до безперервної освіти.

Аналіз досліджень з проблем професійної підготовки фахівців показує, що зміст мотивів навчальної діяльності дорослих в умовах безперервної професійної освіти принципово відрізняється від мотивів навчальної діяльності в попередні вікові періоди. Ця відмінність полягає не тільки в тому, що набуті знання, вміння

і навички безпосередньо можуть застосовуватись на практиці, але, перш за все, в тому, що навчання тут слугує фактором і механізмом перетворення професійної діяльності. Фахівець виступає суб'єктом перетворення власної професійної діяльності. Переживання особистістю повноти своєї суб'єктивності є важливим мотивом безперервної освіти.

Однією з проблем, що суттєво впливає на становлення системи підготовки фахівців, є проблема професіоналізації. В широкому сенсі професіоналізація розглядається як аспект соціалізації протягом трудової стадії життя індивіда. У вузькому сенсі професіоналізація — це засвоєння індивідом певного кола знань, умінь і навичок, що характерні для конкретної професії. Актуальність проблеми професіоналізації пов'язана з тим, що сам по собі цей процес, виявляється вкрай суперечливим. Одним з найбільш суттєвих протиріч професіоналізації є одночасний позитивний і негативний вплив на суб'єкта: формування сталих позитивних мотивів, соціально значущих і професійно важливих якостей, готовності до професійного зростання в той самий час — стандартизація особистості, нівелювання індивідуальності і підкорення професійним зразкам поведінки, професійної деформації різного рівня глибини. Негативні аспекти професіоналізації можуть суттєво впливати на мотивацію освітньої діяльності фахівців.

Отже, системи підготовки, що проектуються на даному етапі, повинні враховувати такі чинники і знижувати їхню інтенсивність.

Список використаних джерел

1. Психологическое обеспечение профессиональной деятельности / [под ред. Р. С. Никифорова]. – СПб., 2004. – 360 с.
2. Самоукина Н. В. Психология и педагогика профессиональной деятельности / Н. В. Самоукина. – М. : «Тандем», 1999. – 352 с.